جه خبر از اقتصاد

دستور روحانی برای تنظیم بازار شب عید

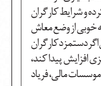

سخنگوی دولت از دستور ویژه رئیس‌جمهوری به وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی برای تنظیم بازار شب عید خبر داد.

محمد باقر نوبخت پس از جلسه روز چهارشنبه هیات دولت در جمع خبرنگاران در مورد اقدامات دولت در ماه‌های پایانی سال برای نظارت بر بازار افزود: در گذشته تنظیم بازار یکی از وظایف مهم موثر وزارت بازرگانی بود و بعد از ادغام وزارتخانه‌های بازرگانی و صنایع و معادن که در قالب وزارت صنعت، معدن و تجارت فعالیت می‌کند، این موضوع تا حدی مغفول مانده است.

وی ادامه داد: به همین دلیل دولت در اغاز دولت دوازدهم لایحه‌ای به مجلس ارایه کرد تا بتوان دوباره وزارت بازرگانی را احیا کنیم. وی تصریح کرد: با توجه به ضرورت تنظیم بازار به خصوص در شب عید، دکتر روحانی، رییس‌جمهوری ماموریت ویژه‌ای به وزیر صنعت، معدن و تجارت و وزیر جهاد کشاورزی دادند تا نسبت به ذخیره‌سازی میوه به حد کفایت احتیاجات مردم در ایام نوروز اقدام کند. وی تصریح کرد: سازمان برنامه و بودجه نیز موظف به حمایت‌های مالی از این اقدام شد و امیدواریم روزهای خوبی را برای تولیدکننده و هم مردم شاهد باشیم و هر دو از قیمت‌ها راضی باشند. ایرنا

بیت کوین هیچ تضمینی ندارد

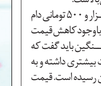

رییس کل بانک مرکزی درباره سرمایه‌گذاری در بیت‌کوین گفت: به هیچ‌وجه به هموطنان توصیه نمی‌کنم چراکه سرمایه‌گذاری بر ریسکی است وهیچ گونه تضمینی هیچ کسی نمی‌تواند در این زمینه بدهد. ولی الله سیف چهارشنبه در حاشیه جلسه دولت در جمع خبرنگاران افزود: بانک مرکزی به صورت عمیق روی این زمینه فعال است و در آینده اظهارنظرهای صریح‌تری را ارایه می‌دهد.

وی ادامه داد: با توجه به بالا بودن ریسک این موضوع توصیه این است که برای سرمایه‌گذاری موارد امن‌تر وجود دارد و قطعا و ریسک غیرمنطقی به هیچ‌وجه به مصلحت نیست. رییس کل بانک مرکزی اظهارداشت: مردم تجربیات مختلفی را مثل سپرده‌گذاری در موسسات غیرمجاز دارند که به همین ترتیب درصدهای سود بالا وعده داده می‌شد که دیدیم نتوانست استمرار پیدا کند و منابع مردم در معرض خطر قرار گرفت.

سیف گفت: البته در حال پیگیری این موضوع هم هستیم و در موارد یاد تصمیم‌گیری نمایند. کل هیات سه نفره سران قوا مشکلاتی را حل کرده‌اند ولی در آینده قوه قضاییه هم همراهی می‌کند تا دارایی‌هایی را که وجود دارد شناسایی کنیم و تکلیف ۲ درصد باقیمانده هم مشخص شود.

وی ادامه داد: در دنیا هیچ بانک مرکزی بیت‌کوین را ضمانت نمی‌کند و به همکارانم دستور دادم مواضع بانک‌های مرکزی را بررسی کنند و تاکنون هیچ بانک مرکزی نتوانسته این را ضمانت بکند. ایرنا

شاخص بورس ۳۶ واحد رشد کرد

شاخص بورس در جریان معاملات دیروز بازار سرمایه ۳۶ واحد رشد کرد.

در جریان دادوستدهای روز چهارشنبه بازار سرمایه تعداد ۱۲۲۸ میلیون سهم و حق تقدم به ارزش ۳۰۴ میلیارد تومان در ۵۱ صنعت مورد دادوستد قرار گرفت و شاخص بورس با رشد ۳۶ واحدی در ارتفاع ۹۶ هزار و ۱۸۶ واحد قرار گرفت.

بیشترین تاثیر مثبت بر رشد دماسنج بازار سهام در روز جاری به نام نمادهای معاملاتی شرکت‌های ایران خودرو، بورس کالا و معدنی و صنعتی چادرملو شد و در مقابل نمادهای معاملاتی سرمایه‌گذاری رفاه و کار و پتروشیمی تامین، سرمایه‌گذاری غدیر و فولاد مبارکه اصفهان مانع افزایش بیشتر شاخص شدند.

بر اساس این گزارش؛ در بازارهای فرابورس ایران هم با معامله ۳۱۹ میلیون ورقه به ارزش ۹۸ میلیارد تومان در ۲۲ هزار نوبت، ایفکس ۰/۶ واحد افت کرد و در ارتفاع ۱۰۷۰ واحد قرار گرفت.

برگزاری مزایده جایگاه‌های سوخت دولتی

مزایده واگذاری جایگاه‌های سوخت دولتی نیمه‌خصوصی‌سازی برگزار شد. بر این اساس بالاترین مبلغ پیشنهادی برای جایگاه شماره ۴ اصفهان ۱۲۸ میلیارد ریال، جایگاه شماره یک اصفهان ۱۲۳ میلیارد ریال، جایگاه سوخت رسمان اصفهان ۷۶۵ میلیون و ۹۶۲ هزار و ۰۰۰ ریال، جایگاه سوخت شرکتی کج ۱۷۱ میلیارد ریال، جایگاه سوخت‌های ۸۱ میلیارد و ۶۲۵ میلیون و ۳۲۳ هزار و ۴۰۰ ریال، جایگاه سوخت شماره یک ماکو ۳۳ میلیارد و ۵۰ میلیون ریال، جایگاه سوخت مسجد سلیمان ۳۳ میلیارد و ۵۰۰ میلیون ریال، جایگاه سوخت بهشهر ۳۵ میلیارد و ۵۵۵ میلیون و ۵۵۵ هزار و ۵۵۵ ریال و جایگاه سوخت بندر خمیر ۳۶ میلیارد و ۲۰۰ میلیون ریال بود. سازمان خصوصی‌سازی

حقوق کارگران باید به خط فقر نزدیک شود

رییس اتحادیه کارگران قراردادی می‌گوید اصل شرایط زندگی کارگران خاص از نسبت و شورای عالی کار باید دستمزدی شایسته و عادلانه را تصویب کند.

فتح‌الله بیات اظهار کرد: سال گذشته اعضای شورای عالی کار درباره مفاهمه سه جانبه سبد معیشت کارگران به رقم دو میلیون و ۴۸۰ هزار تومان رسیدند و قرار بود این رقم مبنا و پایه تصمیم‌گیری‌های مزد کارگران در سال‌های آینده باشد ولی متاسفانه زمانی که تعیین دستمزد به نقطه نهایی نزدیک شده بود، برخی کارفرمایان به دهدی کردند و دستمزد سال ۱۳۹۶ از این رقم فاصله بسیاری گرفت.

وی ادامه داد: اصل وضعیت فرق کرده و شرایط کارگران خاص‌تر است. دولت و کارفرمایان به خوبی از وضع معاش و دستمزد کارگران باخبرند بنابراین اگر دستمزد کارگران با جلسات نمایشی درصد ناچیزی افزایش پیدا کند، کارگران هم به تدریج مثل موضوع موسسات مالی، فریاد نداری و گرانی سر می‌دهند. ایسنا

دلالان نمی‌گذارند گوشت ارزان باشد

رییس هیات‌مدیره اتحادیه مرکزی دامداران از بالا بودن فاصله قیمت گوشت قرمز از دامداری تا بازار مصرف انتقاد کرد و گفت: دلالان و واسطه‌های سودجو عامل گرانی گوشت قرمز در بازار هستند.

حسین نعمتی اظهار کرد: با وجود افزایش قیمت ۹۰ درصدی نهاده‌های تولید مانند یونجه، قیمت دام زنده به دلیل افزایش بی‌رویه واردات گوشت قرمز با کاهش قیمت ۲۰ درصدی نسبت به گذشته مواجه شده است اما قیمت گوشت قرمز در بازار همچنان بالاست.

وی با اشاره به قیمت ۱۳ تا ۱۳۵ هزار و ۵۰۰ تومانی دام زنده سبک و سنگین در بازار، افزود: با وجود کاهش قیمت دام زنده که البته برای دام زنده سنگین باید کفگیر که طی روزهای گذشته کاهش قیمت بیشتری داشته و به کیلویی حدود ۱۲ تا ۱۳ هزار تومان رسیده است. قیمت گوشت قرمز در بازار تغییری نکرده و نشان می‌دهد که دلالان و سودجویان در این بازار چه می‌کنند.

رییس هیات‌مدیره اتحادیه مرکزی دامداران تاکید کرد: با توجه به قیمت کیلوی دام زنده می‌توان گفت حداکثر قیمت منطقی برای گوشت قرمز گوساله کیلویی ۳۵ هزار تومان و برای گوشت قرمز گوسفند نیز که عمدتا به صورت با استخوان فروخته می‌شود در حدود حدود و حتی کمتر از این قیمت است. نعمتی گفت: بالا بودن قیمت گوشت قرمز و فاصله زیاد آن با تولید تا مصرف نشان‌دهنده سودجویی و دلالی عده‌ای خاص است که دستگاه‌های نظارتی ذی‌ربط باید نسبت به بازار این محصول حساس باشند و با تخلفات برخورد کنند. ایسنا

سرماهاهیگیران انزلی را بیکار کرد

به گفته مسوول تعاونی صیادان غرب گیلان سرمای زمستانی که دریای خزر باعث شده است ماهیگیران منطقه انزلی، از ابتدای دی‌ماه حرفه ماهیگیری را کنار بگذارند. محمد صیاد آلیانی در این باره گفت: هر سال، سرد شدن دمای آب دریای خزر باعث می‌شود تا فعالیت ماهیگیران غرب گیلان در دو ماه اول فصل زمستان متوقف شود.

وی در توضیح این اتفاق گفت: وقتی که دمای آب دریا سرد می‌شود، گله‌های ماهی به اعماق می‌روند یا به سمت آب‌های گرم‌تر در استان مازندران کوچ می‌کنند؛ نتیجه اینکه بیشتر ماهیگیران این منطقه ناچارند تا ابتدای اسفندماه فعالیت خود را متوقف کنند.

این مقام صنفی ماهیگیران شمال با بیان اینکه به صورت سنتی ماهیگیری حرفه‌ای فصلی است که اغلب اهالی انزلی آن را در نیمه دوم هر سال انجام می‌دهند، گفت: به صورت معمول، فصل صید از بیستم مهرماه هر سال آغاز و تا نیمه فروردین ماه به کار بعد ادامه می‌یابد؛ اما سرما هر سال دوماه در این فصل را بیکار می‌گذارد.

صیاد آلیانی ادامه داد: درآمد ماهیگیران این منطقه در سایر ماه‌های فصل صید آنقدر نیست که بتوانند از عهده مخارج ماه‌های دی و بهمن برآیند؛ زیرا تنها در نخست سال نیز که حرفه صیادی خاتمه می‌یابد و پای گردشگران به انزلی بازمی‌شود، بیشتر ماهیگیران به مشاغلی مانند مسافرکشی روی می‌آورند. ایلنا

۱۷ میلیون مرغ تلف شد

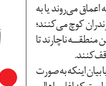

رییس سازمان دامپزشکی گفت: از ابتدای امسال تاکنون ۱۷ میلیون قطعه مرغ در مرغداری‌های کشور براثر بیماری آنفولانزای فوق حاد پرندگان تلف شده که بیش از ۸۵ درصد از آنها تخمگذار بودند.

علیرضا رفیعی پور روز چهارشنبه در جمع خبرنگاران خراسان شمالی اظهار کرد: در کشور ۱۵ استان در گیر این بیماری و ۱۶ استان پاک هستند و تاکنون بیش از ۳۰ کانون این بیماری شناسایی شده‌است.

وی ادامه داد: ویروس آنفلوانزای حاد پرندگان توسط حیات وحش وارد کشور شد و از آنجا به محیط‌های روستایی نفوذ کرد. رفیعی پور عنوان کرد: همه دستگاه‌های دخیل در صنعت طیور مانند تشکل‌ها، دستگاه‌های اجرایی، افراد حقیقی و حقوقی و بطور کلی از مزرعه مرغداری تا سفره مردم، باید در این زمینه مسوولیت بپذیرند تا بتوان جلوی این بیماری را گرفت.

دام زنده ۱۵ درصد ارزان شد

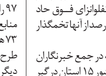

رییس هیات‌مدیره اتحادیه دامداران از کاهش حدود ۱۵ درصدی قیمت دام زنده اعم از گوساله و گوسفند در سطح کشور خبرداد.

حسین نعمتی ضمن اشاره به اینکه مبنای اصلی تعیین قیمت گوشت قرمز «دام زنده» است، افزود: طی یک ماهه گذشته قیمت گوشت گوساله زنده برای هر کیلو ۴۱ هزار و ۵۰۰ تومان و قیمت گوشت گوسفند زنده در ازای هر کیلو به ۱۸ هزار تومان رسیده بود.

رییس هیات‌مدیره اتحادیه مرکزی دامداران اظهار داشت: قیمت گوشت گوساله و گوسفند زنده به ازای هر کیلو در شرایط فعلی به ترتیب ۱۲ هزار و ۵۰۰ تا ۱۶ تا ۱۶ هزار و ۵۰۰ تومان کاهش یافته است.

وی در ادامه دلالان و واسطه‌های سودجو را عامل گرانی گوشت قرمز در بازار دانست و یادآور شد: دستگاه‌های نظارتی ذیربط باید نسبت به بازار این محصول حساس باشند و با تخلفات به صورت جدی برخورد کنند. تسنیم

رییس سازمان برنامه و بودجه سه شنبه گذشته از طرح دولت دوازدهم برای ایجاد یک میلیون شغل در سال ۹۷ و نامایی کرد | بایگانه اطلاع رسانی ریاست جمهوری

«اعتماد» طرح اشتغال سازمان برنامه و بودجه را بررسی کرد

ظهور «بنگاه‌های زودبازده» در دولت روحانی؟

آنگونه که «اعتماد» کسب اطلاع کرده این طرح در دولت یازدهم تهیه شده بود که به دلیل همزمانی با انتخابات به تاخیر افتاد

گروه اقتصادی | انتشار جزییات برنامه دولت برای ایجاد اشتغال در سال ۹۷ واکنش برخی از اقتصاددانان و فعالان اقتصادی کشور را به دنبال داشت.

روز گذشته محمدباقر نوبخت، خبرنگاران را به سازمان برنامه و بودجه فراخواند تا از سه دولت برای ایجاد یک میلیون شغل در سال رونمایی کند. بسته‌ای که در غیاب سرمایه‌گذاری خارجی، کاهش شدید سرمایه‌گذاری و کمبود منابع دولتی بوی طرح‌هایی آزموده شده نظیر بنگاه‌های زودبازده در دولت نهم و طرح خرید شغل در دولت اصلاحات را بلند می‌کند.

آنگونه که «اعتماد» کسب اطلاع کرده این طرح در دولت یازدهم تهیه شده بود که به دلیل همزمانی با انتخابات ریاست جمهوری و ملاحظات سیاسی و اجتماعی رونمایی از آن به تاخیر افتاد.

در دولت دوازدهم ۹۷ قصد دارد با سرمایه‌گذاری ۳۲۷ میلیارد تومانی، یک میلیون و ۳۳ هزار شغل ایجاد کند این ارقام باعث شده است مقامات دولتی بودجه ۹۷ را «وجه‌ساز» اشتغال ۹۷ معرفی کنند. بر این اساس منابع اشتغال‌زایی را از دو بخش تامین خواهد کرد. حدود ۷۳ هزار میلیارد تومان از آن از طریق سرمایه‌گذاری در طرح‌های تولید و اشتغال و ۲۵۴ هزار میلیارد تومان دیگر در سرمایه‌گذاری برای طرح‌های عمرانی خواهد بود.

در بازه زمانی تحقق‌افی که دولت در بودجه پیش‌بینی کرده است قیمت‌های وجود دارد. پیش از این قرار بود ۱۲ هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان در تبصره (۱۸) لایحه بودجه از محل اقتراض حاصل های انرژی به دست آید. این طرح بخشی از ۷۳ هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان تعیین شده برای طرح‌های تولید و اشتغال در بودجه است که با تجدیدنظر درباره افزایش قیمت سوخت، اخیرا جیب‌سوز تلقیق این رقم را به ۱۰ هزار میلیارد تومان کاهش داده و محل آن را از بودجه عمومی تامین کرده است که از نیز باید از فروش املاک تعلیقی به دست آید. با کاهش ۷۰۰۰ میلیارد فعلی بخشی از سرمایه‌گذاری کل کاهش یافته و البته تحقق ۱۰ هزار میلیارد دیگر نیز نیز مبهم است.

بخش دیگری از سرمایه‌گذاری در طرح‌های تولید و اشتغال قرار است با تسهیلات ۱۵ هزار میلیارد تومانی از محل صندوق معیشت محقق شود که این مبلغ به صورت ریالی و به منظور اعطای تسهیلات به طرح‌های عمرانی تولید و مسوب‌ساز صورت تلفیقی انجام می‌شود.

۳۵ هزار میلیارد دیگر از محل منابع شبکه بانکی برای اعطای تسهیلات به طرح‌های اقتصادی اشتغال‌زا در نظر گرفته شده است و ۶۰۰۰ میلیارد تومان دیگر از مانده اعتبارات طرح‌های عمرانی تبدیل به اوراق اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری خواهد بود که در مجموع این مبلغ به ۲۳ هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان می‌رساند.

بر اساس بودجه بیشنهادی ۹۷، ۲۵۴ هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان دیگر نیز قرار است با سرمایه‌گذاری در طرح‌های عمرانی محقق شود. از این رقم حدود ۶۰ هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان همان بودجه عمرانی است که در لایحه بودجه قرار دارد. این رقم در مقایسه با ۷۰ هزار میلیارد تومان سال جاری تا ۱۰ هزار میلیارد کاهش دارد ۱۳ هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان نیز از محل منابع اختصاصی سازمان هاتامین خواهدشد.

مبلغ ۵۳ هزار و ۱۰۰ میلیارد تومان مبلغی است که باید با مشارکت بخش خصوصی و تسهیلات صندوق و بانک‌ها برای طرح‌های عمرانی موضوع اشتغال فراگیر شود. ۳۰۰۰ میلیارد تومان دیگر سرمایه‌گذاری در آب‌های مرزی و ۱۲۴ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان نیز به منظور سرمایه‌گذاری شرکت‌های دولتی از محل منابع داخلی انجام‌می‌شود.

در بودجه ۹۷ ارزهای خوشایندی برای اشتغال شده است اما تحقق منابع مورد نیاز برای اشتغال خود عامل اصلی ایجاد شغل در سال آینده خواهد بود. فعلا منابع مربوط به افزایش قیمت حامل‌های انرژی حدّ شده است و ۱۷ هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان از آن نیز مبهم است. از سوی دیگر با توجه به تحقق کامل نیافتن بودجه‌های عمرانی در سال‌های اخیر، بودجه ۶۰ هزار میلیارد عمرانی برای اشتغال‌زایی نیز چندان قابل پیش‌بینی نیست.

هرچند گفته می‌شود رقم ۲۲۷ هزار میلیارد اشتغال فرار نیست که به صورت مستقیم و تسهیلات به اشخاص حقیقی یا حقوقی پرداخت شود و قرار است در قالب یارانه سود تسهیلات، وجوه ارایه شده، کمک به آموزش نیروی کار و همچنین یارانه دستمزد و کمک‌های بلاعوض پرداخت شود. اما با وجود موانع خدمت‌وقایل پیش‌بینی بعید به نظر می‌رسد این برنامه تفاوتی ساختاری و اساسی با برنامه‌های مشابه پرداخت وام به قصد اشتغال‌زایی نداشته باشد. پیگیری سرنوشت برنامه‌های مشابه دست کم در سه دولت گذشته روشن می‌کند وام‌هایی که دولت با انگیزه ایجاد اشتغال خرج می‌کند، در اکثر موارد به هدف نمی‌رسند.

خودآشتغالی

طرح اعطای «وام خودآشتغالی» در دهه ۷۰ و در دولت هاشمی رفسنجانی اجرا شد. بر اساس این طرح به هر فرد متقاضی تا سقف ۳ میلیون تومان وام بلاعوض اختصاص می‌گرفت. هدف این طرح ایجاد اشتغال «خویش‌فرما» برای توسعه فعالیت‌های اقتصادی کوچک و زودبازده افرادی بود که به دلیل اجرای سیاست‌های تعدیل اقتصادی دولت وقت، شغل خود را از دست داده بودند یا با وجود دارابودن مهارت، بیکار بودند. چون این طرح در یکسال هیچگاه از ۵۰ میلیارد تومان تجاوز نکرد و در طول سه دهه اجرا، حداکثر ۲۰۰ هزار متقاضی موفق به اخذ وام خودآشتغالی از بانک‌ها شدند. با فرض ایجاد شغل‌های پایدار برای هر متقاضی، حدود ۶۰۰ هزار میلیارد به دریافت وام شده بودند. در زمان اجرای این طرح سالانه ۷۵۰ هزار جویای شغل جدید اضافه بوده و به بازار کار می‌شدند و واضح بود چنین طرحی مشکل بیکاری را حل نخواهد کرد. اما مشکل فقط به دامنه اندک تاثیرگذاری وام‌های خودآشتغالی محدود نمی‌شد. با پدیدار شدن قیمت و رانت در اعطای این وام‌ها، بازار غیر رسمی خرید و فروش وام ارزان قیمت خودآشتغالی از طریق خرید اُگهی‌های متعدد در روزنامه‌ها شکل‌گیری شد.

در آبان‌ماه سال ۸۱ صندوق حمایت از فرصت‌های شغلی بدون اشاره به شرایط صورت گرفته تشکیل شد و اعتبارات طرح ضربتی اشتغال شامل سه بخش خدمات، صنعت و تعاون می‌شد. گزارش عملکرد این طرح نشان می‌داد که حجم اصلی این اعتبار ۹۰۰ میلیارد تومانی به سمت اصناف و واحدهای خردپای توزیعی و خدماتی سوق پیدا کرده بود. بر این اساس حداکثر تخصیص اعتبارات این طرح در بخش صنعت ۳۰ درصد بوده و حدود ۶۰ درصد اعتبارات به متقاضیان بخش خدمات تخصیص یافته‌بود.

در پایان سال ۸۱، وزیر کار و امور اجتماعی وقت موفقیت طرح را ۶۰ درصد اعلام کرد. این درصد بر پایه گزارش‌های سازمان تامین اجتماعی نیز بر اساس عقد قراردادهای جدید بیمه‌های تایید شد ولی برخی گزارش‌های منتشر شده از سوی مجلس نشان از تحقق ۲۵ تا ۳۰ درصدی اهداف طرح داشت.

در سال ۸۲ دومین سال اجرای این طرح با جدی شدن تحقیق و تفحص از اجرای طرح، وزارت کار و امور اجتماعی از متولی‌گری طرح اصرار داشت و این در شرایطی بود که دامنه اجرای طرح در سال ۸۴ به تعهد ایفاء ۱۰۰ درصدی فرصت شغلی محدودشد.

اشتغال‌زایی بنگاه‌های زودبازده

دولت احمدی‌نژاد در زمستان سال ۸۴، بعضی اولین سال استقرار از «طرح بنگاه‌های زودبازده» رونمایی کرد که ۳۵ هزار میلیارد تومان بودجه نیاز داشت. بودجه طرح مشابه در دولت خاتمی ۹۰۰ میلیارد تومان بود و دولت امیدوار بود این چهش از تزریق بودجه حدود یک‌میلیون و ۲۰۰ هزار شغل پایدار ایجاد کند.

سه سال بعد، از اجرای این طرح، مرکز پژوهش‌های مجلس اعلام کرد طرح بنگاه‌های زودبازده که در آنها نیز هدف رسوخ به انجام فعالیت‌های انفرادی طرح‌های خودآشتغالی را دارد به طوری که نمونه گیری‌های اولیه وزارت کار و امور اجتماعی در سطح استان تهران نشان داد حدود ۶۶ درصد طرح‌های اجرا شده در چارچوب طرح اعطای تسهیلات به بنگاه‌های زود بازده در حوزه خودآشتغالی بوده است. همچنین تحقق اشتغال پیش‌بینی شده طرح حدود ۵۹/۸ درصد و هزینه ایجاد هر فرصت شغلی بیش از ۹ میلیون تومان بود و ۶۴ درصد بنگاه‌های دریافت‌کننده تسهیلات خود خارجی نداشتند.

بسته اشتغال؛ سیاستگذاری یا سیاست‌های دستوری

مهم‌ترین مسئله روا در اقتصاد ایران موضوع اشتغال است. اهمیت این مساله، ابعاد آن را از یک سو اقتصاد ضعیف فرا تر برده و جنبه‌های اجتماعی نیز به آن افزوده است. مهم‌ترین شاخص اقتصادی که در مورد توفیق یا عدم توفیق یک دولت در ایجاد اشتغال قضاوتی به دست می‌دهد نرخ بیکاری در جامعه است. بنابر متوسط نرخ ۱۱/۲ درصد از بین ۲۳۰ کشور در رتبه ۱۸۰ قرار دارد. از طرفی گفته می‌شود که در سال ۱۳۹۵ بیش از ششصد هزار شغل در اقتصاد ایران ایجاد شده است که از این نظر ایران در موقعیت بهتری نسبت به بسیاری از کشورها قرار دارد. پس باید دید که چگونه این دورونق بودجه متناقضی را نشان می‌دهند؟ می‌توان گفت این پدیده به این علت رخ داده است که جمعیت ورود به بازار کار از مقطعی به طور ناگهانی افزایش پیدا کرده است. یعنی جمعیتی که در گذشته از بازار کار فاصله گرفته بودند یا وارد بازار کار و جست‌وجوی شغل، بر نرخ بیکاری افزودند یعنی اگر کنون نیاز به تولید اشتغال بسیار بالاتری است نه با واسطه آن بتوان نرخ بیکاری را تعدیل کرد و به سطح قابل قبولی رسانید. مساله دیگری که در بروز این امار و ارقام نقشی اساسی دارد عدم وجود ثبات مناسب در اقتصاد ایران است. اقتصادی که رشد باثبات نداشته باشد، نمی‌تواند در استقرارایی موقع عمل کند بلکه فقط ممکن است در مقطعی با تزریق منابع به بخشی از اقتصاد موجب رونق موقت در آن بخش شده و چنانچه دیگر منابع جدیدی وجود نداشته باشد این رشد را بین می‌رود و شغل در اقتصاد به وجود نمی‌آید.

اشتغال در بنگاه‌های صنعتی خرد

ساختار اقتصاد ایران به صورتی است که بخش اعظم اشتغال در بنگاه‌های صنعتی خرد ایجاد می‌شود. در صورتی که بیشتر سهم درآمدی اقتصاد در صنایع بزرگ اتفاق می‌افتد. در سال ۱۳۹۲ حدود ۶۷ درصد کل اشتغال در بخش صنعت، در بنگاه‌های خرد بود درحالی که آنها فقط ۱۹ درصد از کل ارزش افزوده بخش صنعت را به خود اختصاص می‌دادند. برعکس، بنگاه‌های بزرگ ۱۲ درصد کل اشتغال صنعتی را در اختیار داشتند. در حالی که ۵۳ درصد از درآمد کل صنعت در این بنگاه‌ها به وجود می‌آمد. مهم‌ترین دلیل این الگوی آماری را می‌توان عدم وجود بازار مناسب برای بنگاه‌های خرد و کوچک به شمار آورد. محدود بودن بازار محصول برای بنگاه‌های کوچک سبب می‌شود که این بنگاه‌ها به نسبت به اشتغالی که در آنها وجود دارد سهم درآمد بسیار کمی را در اقتصاد داشته باشند که این می‌تواند موجب ناپایداری فعالیت چنین بنگاه‌هایی شود. این شواهد نشان می‌دهد که توجه به بنگاه‌های خرد و کوچک از نظر اشتغالی که می‌توانند در اقتصاد ایجاد کنند را خواهد بالایی برخوردار است. از مهم‌ترین نیازهای این بنگاه‌ها برای فعالیت و تولید، تامین نیازهای مالی است و دولت می‌تواند با اتخاذ سیاست مناسب ملزومات مالی برای تولید را برای آنها مهیا کند. اما آنچه اهمیت زیادی دارد نحوه سیاستگذاری برای کمک به تولید پایدار و ایجاد اشتغال در این بنگاه‌هاست.

تجارب گذشته و نتایج آن نشان داده است که گرایش به سمت سیاست‌های غیر کارشناسانه که صرفا به تزریق پول در بخش‌های اقتصادی متکی هستند در دولت‌های مختلف وجود داشته است. از سیاست‌هایی که در این زمینه اجرا شد می‌توان به طرح ضربتی اشتغال در دولت اصلاحات و همچنین طرح بنگاه‌های زودبازده دولت محمود احمدی‌نژاد برای مقابله با بیکاری فزاینده نام برد. هدف اصلی این طرح‌ها اختصاص بخشی از منابع بانکی برای ایجاد اشتغال بود. متاسفانه این طرح‌ها از بازدهی خوبی برخوردار نبوده و به علت تخصیص غیربهینه، تسهیلات اعطایی در اختیار بنگاه‌هایی قرار می‌گرفت که از کارایی لازم برخوردار نبوده و توان رقابت و فعالیت سودآور در بازار را نداشتند. از طرفی بخش قابل توجهی از این تسهیلات به دلیل فقدان نظارت مناسب، در جهت فعالیتی که برای آن تخصیص داده می‌شدند مورد استفاده قرار نمی‌گرفت. همین دخالت‌های دولت برای پرداخت تسهیلات بدون توجه به کارایی بنگاه‌ها و بازده آنها باعث می‌شد که سرانجام بنگاه‌ها نتوانند بدهی خود را به بانک‌ها پرداخت کنند که این خود افزایش مطالبات وصول نشده بانک‌ها را به دنبال داشت که بر معضلات موجود در نظام بانکی بیشتر دامن می‌زد. در واقع می‌توان گفت این وظیفه تخصیص برعهده نهادهای مالی است که با بررسی ریسک و اعتبارسنجی از بنگاه‌های متقاضی منابع را در جهت حداکثر کردن بازدهی و رام خود به بخشی که شرایط مناسب و مورد نظر را دارد اختصاص دهند و از این طریق هم ریسک نکول وام‌های پرداختی خود را کاهش دهند و هم به دور از سیاست‌های سیاسی منابع اقتصادی را به بخش‌هایی که قابلیت بیشتری دارند، تخصیص دهند.

وظیفه دولت در بازار کار چیست؟

اقتصاددانان معتقدند که اشتغال وظیفه‌ای نیست که دولت‌ها باید آن را برعهده بگیرند. وظیفه دولت ایجاد فضای مناسب کسب‌وکار و همچنین برقراری ثبات و امنیت اقتصادی برای سرمایه‌گذاران است. در این راستا سرمایه‌گذاری زمانی اتفاق می‌افتد که چشم‌انداز خوبی از نظر سود آوری پیش‌روی سرمایه‌گذاران قرار گیرد. فرایند تولید امری نیست که به صورت گفت‌وگو انجام شود. تولید امری نیست که به صورت تکلیفی و دستوری اتفاق بیفتد و نمی‌توان بدون ایجاد زمینه‌های لازم به بنگاه‌های اقتصادی بگوییم که فعالیت‌های تولیدی مناسب سود دارد. در واقع در شرایط وجود بستر مناسب اقتصادی، منابع موجود در اقتصاد به سمت می‌رود که انتظار بالاترین بازدهی در آن وجود داشته باشد. از این جهت پرداخت وام‌های دستوری به بنگاه‌هایی که صلاحیت لازم برای رقابت و کارایی مناسب برای تولید و حتی توانایی بازپرداخت وام‌های دریافت شده را ندارند، سر فرا انداختن و سوءتخصیص منابع را رقم می‌زند. از طرف دیگر منطقا بسیاری از این روند دامنه‌دار به تخصیص‌هایی می‌شود که صرفا بر اساس رانت صورت می‌گیرند و بر قدما دامن می‌زنند. همان گونه که ما در طرح‌های مشابه قبل دیدیم، بنگاه‌های زیادی پس از دریافت تسهیلات، وام دریافتی را صرف فعالیت‌هایی کردند که مولد نبوده و اقتصاد را بیشتر به ورطه نابودی سوق دادند. لذا دولت جدید که باشعار اصلاح ساختارها و تغییر رویکردها پا به عرصه گذاشت، در صورت اجرای سیاست‌هایی مشابه نشان خواهد داد که حرف تازه‌ای برای گفتن ندارد و در حال تکرار رویدادهای گذشته در دولت‌های پیشین است.

ارتقای فضای عمومی کسب‌وکار مانند رفع موانع تولید و سرمایه‌گذاری، کاهش ریسک سرمایه‌گذاری از طریق فراهم کردن امنیت بیشتر برای سرمایه‌گذاران بخش خصوصی، ازسازی اقتصادی و گسترش بازار کالاها و خدمات از طریق تعامل اقتصادی بیشتر در سطح داخلی و خارجی، فراهم کردن انگیزه بیشتر برای به‌کارگیری نیروی کار توسط بنگاه‌ها و همچنین تقویت ارتباط بین آموزش‌های دانشگاهی و نیازهای بازار کار از طریق مهارت‌آموزی متناسبان شغل، وظایفی هستند که دولت‌ها باید به عهده گرفتن آنهایی توانند فعالیت‌های اقتصادی را رونق بخشیده و از آن حمایت کنند.

برنامه‌های اشتغال دولت در سال ۱۳۹۷

	تعداد اشتغال (هزار نفر)	آورده بخش خصوصی	تسهیلات بانکی و منابع صندوق توسعه ملی	وجوه اداره شده، یارانه سود تسهیلات، کمک بلاعوض	جمع کل منابع
سیاست‌های فعال بازار کار	۳۲۱	۰	۳۰۰	۸۷۲۳	۹۰۲۳
طرح‌های اشتغال‌زایی خرد	۴۱.۸	۰	۷۸۰	۱۴۳۲	۲۲۱۲
اشتغال حمایتی	۸۰	۰	۲۰۰۰۰	۰	۲۰۰۰۰
طرح‌های بخش کشاورزی	۶۷	۰	۱۰۳۰۴۸	۳۵۲۵۷	۱۳۸۳۰۵
صنایع کوچک و خوشه‌های صنعتی اشتغال‌زا	۷۴.۵	۲۶۱۱	۲۱۶۸۶	۵۷۸	۲۴۸۷۵
تکمیل طرح‌های نیمه تمام صنعتی	۵۱.۵	۵۹۹۰۴	۲۵۶۷۳	۶۵۵	۸۶۲۳۲
حمل و نقل درون شهری	۲۲.۴	۱۹۷۰۰	۲۹۰۴۰	۴۸۸۴۹	۹۷۵۸۹
حمل و نقل برون شهری	۲.۷	۱۰۱۶۰	۲۴۲۲۰	۲۷۲۲۰	۶۱۶۰۰
مسکن	۳۰۰	۰	۳۶۰۰۰	۴۲۳۸۳	۷۸۳۸۳
حوزه گردشگری	۱۷۳	۹۱۰۹۶	۳۶۵۶۸	۲۱۵۷۹	۱۴۹۲۴۳
جمع کل	۱۰۳۴	۱۸۳۴۷۱	۲۹۷۳۱۵	۱۸۶۶۷۶	۶۶۷۴۶۲

بازار خودرو

«اعتماد» در گفت‌وگو با کارشناسان بررسی کرد

آرایش جدید بازار خودرو تا پایان سال